

Miten medioitunut valta näyttäytyy? Kansanedustajien ja politiikan toimittajien läsnäolo Twitterissä

Johdanto

Tässä Tampereen yliopiston monitieteisesti toteutetussa tutkimuksessa tarkastellaan poliittisen eliitin ja toimittajien muodostamia Twitter-verkostoja. Tutkimuksen aineiston muodostavat Twitterin seuraajaverkostot (kerätty 8.12.2020), johon on valittu kansanedustajien kaikki viralliset Twitter -tilit (176 kpl) ja politiikan toimittajien tilit (164 kpl). Seuraajaverkostosta on puolestaan johdettu sosiaalinen verkosto, jonka perusteella aineistoa on algoritmisesti ryhmitelty. Tutkimuksen konteksti rajautuu yhtäältä suomalaiseen yhteiskuntaan ja sen poliittisiin erityispiirteisiin sekä erityisesti edustuksellisen demokratian ja tasa-arvon kysymyksiin. Toisaalta tutkimus korostaa Twitterin luonnetta tilinomistajien toimintaa muokkaavaa teknologiana.

Twitter-viestinnässä korostuu viestin suhteellinen lyhyys, viestien ajankohta ja viestinnän nopeus. Twitter samoin kuin muut vastaavat sosiaalisen median palvelut tarjoavat lisäksi uudenlaisen alustan, jossa mediavälitteisen vuorovaikutuksen muodot rakentuvat omalla tavallaan ja saattavat luoda uudenlaisia yhteenliittymiä - verkostoja ja kiinteitä ryhmittymiä, klustereita. Tutkimuksellisesta näkökulmasta Twitterissä tapahtuva ryhmittäytyminen on aina prosessi, jonka yksityiskohtainen kuvaaminen edellyttäisi pitkäkestoista seuranta. Tapaustutkimuksissa, kuten tässä raportissa esiteltävässä tutkimuksessa, voimme vangita todennäköisesti jatkuvasti muuttuvissa tai "tulemisensa tilassa" olevat verkostot vain välähdysmäisiin tuokiokuviiin. Mutta kuten jäljempänä osoitamme, myös nämä jäädytetyt hetket voivat kertoa jotakin olennaista Twitterissä rakentuvien eliittiverkostojen rakenteesta ja toimijoista.

Tutkimus sai innoituksensa aiemmasta tutkimuksesta, jossa tarkasteltiin poliittisen eliitin ja toimittajien Twitter-verkostoja. Tuolloin aineistosta nousi esille aktiivisesti palvelua käyttävä ja paljon seurattu Twitter-eliitti (Ruoho & Kuusipalo 2018; 2019; Vainikka & Huhtamäki 2015). Tulokset herättivät kiinnostusta myös tiedeyhteisön ulkopuolella ja tämän raportin tarkoituksena on tarkastella tilannetta nyt kun Twitterin käyttö on yleistynyt entisestään myös kansanedustajien keskuudessa. Tämä tutkimus on siten jatkoa hankkeelle, joka pohti Twitterin roolia edustuksellista demokratiaa ja poliittisesta viestintää ohjaavana voimana. Erityisesti olemme kiinnostuneita Twitterin tavasta muokata poliitikkojen ja journalistien keskinäisiä verkostoja sekä näiden lähtökohtaisesti kommunikatiivisten verkostojen merkitystä poliittiselle viestinnälle.

Aineisto on nyt laajempi kuin aikaisemmassa tutkimuksessa, jossa poliittinen eliitti määriteltiin tiukemmin (alaviite 1). Nyt aineistoon kuuluvat kaikki kansanedustajien ja politiikasta raportoivien toimittajien Twitter-tilit (8.12.2020). Tutkimuksessa tarkastellaan kansanedustajien ja toimittajien välisiä verkostoja ja näissä verkostoissa

rakentuvia klustereita. Laskennallisin menetelmin toteutettua analyysiä ovat ohjanneet seuraavat kysymykset:

1. Millaisia seuraajaverkostoja ja sosiaalisia verkostoja aineistosta löytyy, keitä näihin Twitter-verkostoihin kuuluu, ja mikä on niiden maantiede, ikä ja sukupuoli?
2. Millaisia ryhmittymiä (klustereita) sosiaalisesta verkostosta voidaan johtaa?
3. Keitä aineiston poliitikkoja ja toimittajia seurataan eniten?

Politiikka hybridisessä mediaympäristössä

Internetin muodostuminen poliittisen viestinnän ja vuorovaikutuksen keskeiseksi areenaksi on muuttanut poliittisen julkisuuden muotoa ja luonnetta. Verkossa poliittista keskustelua käydään samanaikaisesti monella areenalla ja välineellä, joilla on osin erilainen toimintalogiikka. Yhdysvaltain presidentin Twitter-tilin lopettaminen (2021) kuvaa sosiaalisen median kasvanutta roolia poliittisissa prosesseissa, joissa myös viestinnän väline on aktiivisessa roolissa politiikan toimijana.

Hybridisessä mediajärjestelmässä (Chadwick, 2013) Twitter on osa perinteisten ja uusien medioiden muodostamaa intermediaalista kontekstia; ne viittaavat toisiinsa ja hyödyntävät toistensa aineistoja. Tätä kautta käsityksemme maailmasta rakentuu yhtäältä medioiden väliselle ja toisaalta sisältöjen kierrosta johtuvalle toisteisuudelle, kuten eri medioista tutuiksi tulleille politiikan kuvastoille, hahmoille ja ilmiöille. Twitter on poliittisen eliitin ja journalistien suosima monimuotoisen poliittisen julkisuuden alusta, jota ei voi ymmärtää huomioimatta sen suhteita ja kiinnikkeitä perinteisen ja uuden median yhdessä muodostamaan hybridiin mediaympäristöön (Madianou & Miller 2011; Miller ym. 2016, 4).

Sosiaalinen media *poliittisen julkisuuden näyttämönä* kuvaa edustuksellisen demokratian vaihetta, jota on kutsuttu media- tai yleisödemokratiaksi. Sitä luonnehtii oletus median hallitsevasta roolista mielipiteen muodostuksessa sekä henkilöitynyt ja imagoon perustuva poliittinen edustus ja johtajuus (Manin 1997; Meyer 2012). Suomessa tämä muutos näkyy myös (nuorten) naisten nosteenä ja näkyvyytenä politiikassa (Paloheimo 2007; Niemi 2014), mistä vuonna 2020 muodostettu hallitus on tuore esimerkki.

Demokratiaa edistäviä periaatteita tarkastellaan myös mediasta käsin pohtimalla, miten poliittisen julkisuuden avoimuus ja osallisuus toteutuu Twitterissä. Demokratian tulevaisuuden näkökulmasta huomioita herättävät esimerkiksi sosiaalisessa mediassa aika ajoin nousevat, nopeasti etenevät liikehdinnät. Ne tarjoavat ihmisille tilan, yhteisön ja mahdollisuuden ilmaista mielipiteitään ja tunteitaan sekä rakentaa keskinäistä solidaarisuutta (ks. Papacrisi 2015 ja Rantasila 2020; Dagoula 2020, 232). Julkaisemalla kansalaisten kokemuksia ja mielipiteitä jatkuvasti päivittyvänä virtana sosiaalisen median, kuten Twitterin, on odotettu lisäävän kansalaisten osallistumista julkiseen keskusteluun ja poliittisen agendan muodostukseen (Hermida 2014, 360; Dagoula 2019, 228). Internetin pidäkkeettömät informaatiovirrat ovat

kuitenkin johtaneet myös siihen, että todennettu faktatieto julkistuu samassa tilassa kuin perustelemattomat mielipiteet ja huhut mahdollistaen faktojen ja mielipiteiden yhtäläisen kohtelun (Rosanvallon 2018, 164). Toisin sanottuna, todennettua faktatietoa ja mielipiteitä saatetaan pitää samanarvoisina argumentteina. Demokratiaa rikastavan, asiallisen ja järkipärisen julkisen keskustelun kannalta tämä kehitys on arveluttavaa.

Kuten edellä on esitetty, edustuksellisessa demokratiassa tapahtuneet muutokset ovat yhteydessä mediaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin. Näihin liittyy Pierre Rosanvallonin (2013, 282) mukaan myös läheisyyden ja erityisyyden vaatimus. Tätä hän kuvaa käsitteellä läsnäolon politiikka, jonka tarkoitus on vakuuttaa kansalaiset siitä, että juuri heidän henkilökohtaiset huolensa otetaan vakavasti. Tämä, empaattista läsnäoloa edellyttävä edustaminen henkilöi sekä edustajan että edustettavat, johon sosiaalinen media, kuten Twitter, tarjoaa reaaliaikaisen välineen. Vaikka poliittisen eliitin, poliittisen vallan haltijoiden, medioitunut läsnäolo edellyttää jatkuvaa esillä oloa, sanomista ja tekemistä, median ensisijainen tehtävä on ”näyttää heidät”. Tämä ”empaattinen valta” vastaa edustuksen kriisiin kompensoimalla päätöksentekoprosessien pirstaloitumista ja monimutkaistumista. ”Läsnäolo antaa siis edustukselle pysyvyyttä. Vallasta tulee ikään kuin läsnä olevaa, se pysyy upotettuna yhteiskuntaan ja seurailee sen liikkeitä” (Rosanvallon 2013, 283).

Journalismin käytännöt sosiaalisessa mediassa

Miksi toimittajat twiittaavat? Tähän ei ole tutkimusten perusteella yhtä vastausta. Journalismissa toimittajien lähdekäytännöt ovat uutistyön peruskauraa, johon Twitter tarjoaa omanlaisensa alustan ja tähän on journalistisia käytäntöjä analysoiva tutkimus viime vuosina pureutunut. Twitterin on ajateltu laajentavan käytettävissä olevia lähteitä ja lisäävän uutisten kuin myös toimittajien saamaa huomiota. Useat mediatalot ovat suosittelleet toimittajiaan avaamaan Twitter-tilin. Kriittisimmissä journalismin tutkimuksissa tällaiset toiveet journalismin lähteiden laajentumisesta sosiaalisessa mediassa on kuitenkin kyseenalaistettu (esim. Lewis & Molyneux 2018; Molyneux & Mourão 2019).

Journalistisia lähdekäytäntöjä analysoivissa tutkimuksissa on tarkasteltu erityisesti online-lähteiden käyttöä ja pohdittu muun muassa sitä, mistä lähteistä toimittajat valikoivat uutisjuttujen ainekset, ja miten näistä lähteistä saatu informaatio on todennettu. Sosiaalisen median on toivottu vähentävän eliittien mahdollisuutta kontrolloida lähteitä ja vastaavasti lisäävän kansalaisten ääniä mediassa. Tutkimukset antavat kuitenkin viitteitä siitä, että online-lähteiden ja hakukoneiden käyttö ei ainakaan toistaiseksi ole sivuuttanut perinteisten lähteiden käyttöä. Samalla kun Twitter mahdollistaa uutis*aiheiden* metsästyksen toimittajien lähdekäytännöt jatkavat edelleen perinteistä linjaa (ks. Johnson & Paulussen & Van Aelst 2018).

Toimittajat täydentävät jutun aineksia edelleen myös puheluiden, tiedotustilaisuuksien ja henkilöhaastattelujen avulla – mikä helposti jatkaa eliitin hallitsevuutta lähteinä

(Lecheler & Kruikemeier 2016, 157.) Kiinnostusta on alkanut herättää myös kysymys toimittajien keskinäisestä ryhmäytymisestä ja näiden sisäpiirien mahdollisesti merkityksestä tiedon ja informaation jakamisessa (esim. Usher & Ng 2020).

Tutkimuksen keskiössä politiikan ja journalismin verkostot

Tutkimuksessa selvitetään, miten Suomen poliittinen eliitti verkostoituu Twitterissä paitsi keskenään myös politiikan toimittajien kanssa. Erityisen huomion kohteena on poliitikkojen ja toimittajien muodostama *Twitter-eliitti*, joka aikaisemman tutkimuksemme mukaan oli sukupuolittunut siten, että vaikka naiset ja miehet olivat tasaväkisesti mukana tutkittavissa, seuratuimmat ja siten suosituimmat twiittaajat olivat enimmäkseen miehiä (Ruoho & Kuusipalo 2018; 2019; Vainikka & Huhtamäki 2015).

Eliitti-tutkimuksen keskeiset kysymykset koskevat juuri eliitin kokoonpanoa ja eliittiryhmien keskinäisiä suhteita - eliitin vertikaalista ja horisontaalista liikkuvuutta - joita pidetään yhteiskunnan demokraattisuuden ja tasa-arvon mittareina (Mills 1956; Ruostetsaari 2014). Edellinen kuvaa eliittiryhmän avoimuutta eliitissä vähemmistöinä olleiden ryhmien, kuten naisten tai vähemmistöjen jäsenille. Horisontaalinen liikkuvuus puolestaan viittaa eliitti-ryhmien, kuten poliitikkojen ja politiikan toimittajien (tässä osana Twitter-eliittiä), välisiin suhteisiin, mistä Twitteristä paljastuvat tiiviit keskinäiset verkostot antavat viitteitä.

Samoin kuin politiikan myös journalismin käytännöt ovat monella tavalla muutoksessa ja niin poliitikot kuin toimittajat pyrkivät noudattamaan viestinnässään uusien viestintäteknologioiden logiikkaa. Twitter viestintä-alustana ohjaa niin poliitikkoja kuin toimittajia näihin julkista ja yksityistä rajaa rikkoviin rooleihin ja uudenslaisiin keskinäissuhteisiin. Toimittajat esiintyvät sosiaalisessa mediassa yhä selvemmin myös henkilöinä - usein edustaen ja brändäten myös journalistista instituutiotaan. Journalistien verkostoista tehdyt analyysit puolestaan näyttäisivät tukevan ajatusta, että toimittajat verkostoituvat mielellään keskenään ikään kuin omassa kuplassaan (Usher & Ng 2020; Hanusch & Nölleke 2019, Fincham 2019; Nuernbergk 2016). Tämä toimittajien keskinäinen verkostoituminen virittää Twitterissä oman toimintakentän, jonka merkitystä poliittisen viestinnän kannalta ei tule vähätellä, mutta ei myöskään liioitella.

Politiikan ja median yhteistä toimintakenttää on tavattu lähestyä instituutioiden näkökulmasta, esimerkiksi politiikan ja journalismin toimintatapojen muutosta painottaen. Kuten Ruoho ja Kuusipalo (2018; 2019) ovat osoittaneet, Twitter kuitenkin tekee mahdolliseksi sen, etteivät poliitikot ja toimittajat sellaisenaan seuraa edustamansa instituution toimintalogiikkaa, kuten poliittista päiväjärjestystä tai uutismetsästyistä. Jokapäiväisessä viestinnässä poliitikot ja toimittajat toimivat toki julkisen roolinsa tiedostaen, mutta myös julkisen ja yksityisen roolin rajoista jatkuvasti neuvotellen. Twitter mediumina toimii noita rooleja ja poliittista viestintää jatkuvasti

muokkaavana voimana. Se ei toimi yksin, vaan on kytköksissä perinteisiin viestintäalustoihin ja niiden tarjoamiin rooleihin, jotka yhdessä Twitterin kanssa muodostavat vuorovaikutuksen dynamiikan.

Aivan kuten emme voi ilman konkreettista tutkimusta tietää perinteisten medioiden kaikkia vaikutuksia, emme voi kuin arvailla yksittäisen mediumin merkitystä poliittisessa viestinnässä. Sosiaalisen median vaikutukset ja merkitykset ovat kuitenkin aina tilanteisia sekä yhteiskunnallisesti ja kulttuurisesti välittyneitä. Tämän tutkimuksen konteksti rajautuu yhtäältä suomalaiseen yhteiskuntaan ja sen poliittisiin erityispiirteisiin sekä erityisesti edustuksellisen demokratian ja tasa-arvon kysymyksiin. Toisaalta tutkimus korostaa Twitterin luonnetta tilinomistajien toimintaa muokkaavaa teknologiana. Toisin sanottuna tutkimuksen lähtökohtana on käsitys, että oman toimintalogiikkansa puitteissa Twitter voi suosia tietynlaista sosiaalisuutta sekä ohjata toimimaan, viestimään, ajattelemaan ja jopa tuntemaan asioita toisin kuin perinteisen median vaikutuspiirissä.

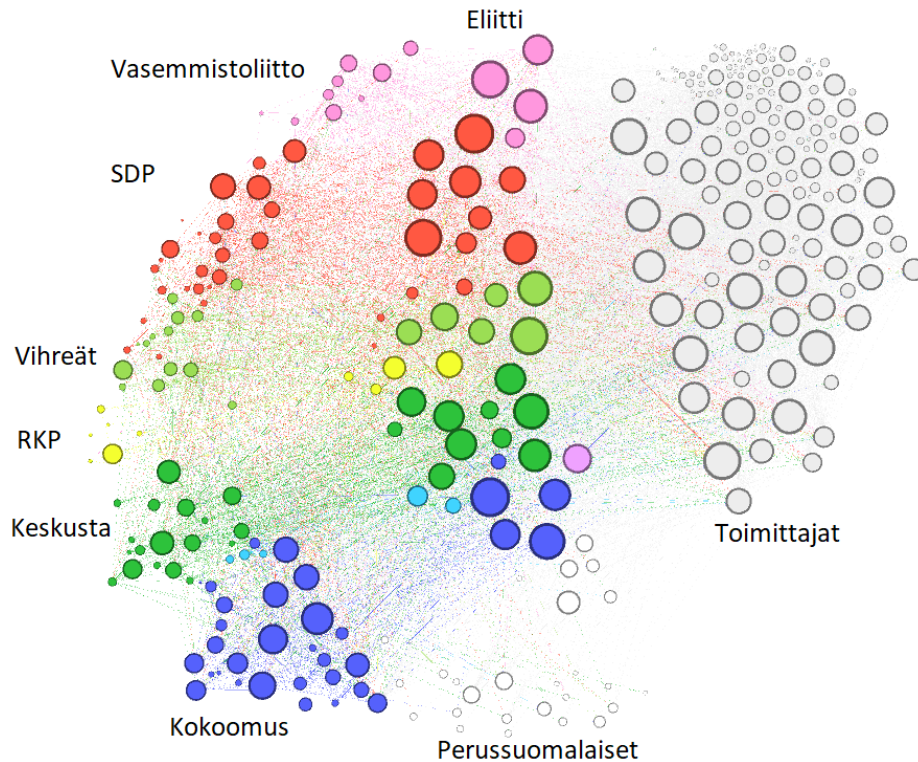
Twitterin informaatioarkkitehtuuri

Twitter tukee sosiaalista ja muuta verkostoitumista sekä halutun informaation välittymistä erilaisin tavoin. Twitterin *seuraajaverkosto* muodostuu tilien välisistä yksisuuntaisista (ja painottamattomista) yhteyksistä $A \rightarrow B$, jossa tili A seuraa B:tä. Seuraaminen voi merkitä tilien käyttäjien välillä vallitsevaa sosiaalista yhteyttä, todennäköisemmin siinä tapauksessa, että tilit seuraavat toisiaan vastavuoroisesti (*sosiaalinen verkosto*). Twitterissä seuraamisen kynnyks ja aloittamisen vaiva on pieni ja ajan mittaan seurattavien tilien määrä kasvaa, koska Twitterin toimintalogiikka suosii seurattujen lisäämistä enemmän kuin poistamista. Yksittäinen tili saattaa lopulta seurata satoja tai jopa tuhansia muita tilejä, joten seuraajaverkosto muodostaa melko löyhäksi tulkittavan sosiaalisen rakenteen, mutta jossa voi kuitenkin paikoin olla paljon yhteyksiä. Tällaista rakennetta lienee mielekästä tarkastella lähinnä määrällisesti.

Seurattujen määrän kasvu ei siis suinkaan lisää saadun informaation määrää, vaan mitä useampia tili seuraa, sitä enemmän Twitter valikoi ja priorisoi sisältöä esitettäväksi tilin etusivulla. Valikointi tukee käyttäjän sitoutumista Twitteriin ja sitä kautta Twitterin liiketoimintaa. Twitterin informaatioarkkitehtuurissa seuraamisella on välinearvo informaation saamiseksi käyttäjän B toiminnasta Twitterissä suoraan A:n henkilökohtaiselle etusivulle (Top Tweets) tai reaaliaikaiseen tviittilistaukseen (Recent Tweets). Informaation suunta kulkee näin verkostossa seuraamisen suuntaa vastaan, eli $B \rightarrow A$, muodostaen *informaatioverkoston*. Twitterin algoritmit kuitenkin valikoivat mitä sisältöä käyttäjän etusivulle lopulta tulee.

Tämän tutkimuksen aineiston muodostavat Twitterin seuraajaverkostot (kerätty 8.12.2020), johon on valittu kansanedustajien kaikki viralliset Twitter -tilit (176 kpl) ja politiikan toimittajien tilit (164 kpl). Kuva 1 esittää aineiston virittämää seuraajaverkostoa. Seuraajaverkostosta on johdettu sosiaalinen verkosto, jonka

perusteella aineistoa on algoritmisesti ryhmitelty (Kuva 3). Aineistoa on rikastettu Eduskunnan tarjoamalla avoimella datalla (avoindata.eduskunta.fi).

Kuva 1: Toimittajien ja kansanedustajien välinen seuraajaverkosto. Solmun koko kuvaa seuraajien määrää toisessa ryhmässä (toimittaja tai kansanedustaja). Keskellä poliittinen eliitti (puolueiden, eduskuntaryhmien ja valiokuntien puheenjohtajat, puhemiehistö, ministerit)

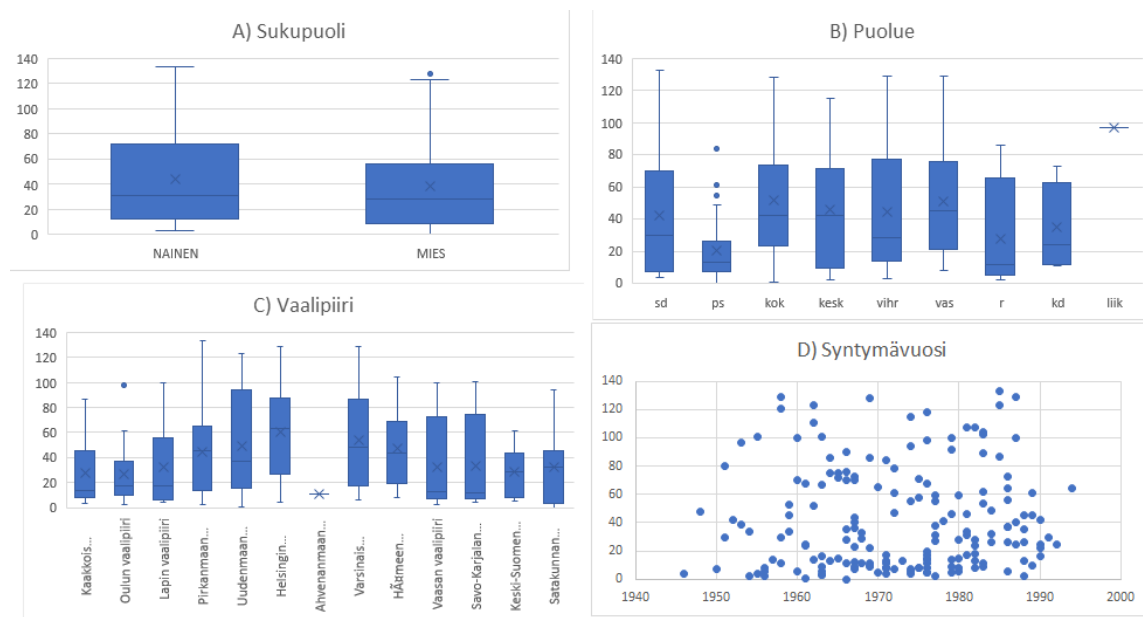
Tulokset 1: Seuraajaverkostot

Millaisia ovat Twitter-aineistomme seuraajaverkostot ja sosiaaliset verkostot: keitä näihin verkostoihin kuuluu, miten ne sijoittuvat maantieteellisesti ja miten sukupuoli ja ikä niissä rakentuu?

Laskennallisen analyysin perusteella tulokset liittyen toimittajien seuraamiin kansanedustajiin vahvistavat aikaisemman tutkimuksen tuloksia: Merkittävä muutos vuoden 2013 tuloksiin on kuitenkin naisten osuuden nousu toimittajien Twitter-seurannassa. Toimittajat seuraavat naiskansanedustajia keskimäärin ja yhteenlaskettuna (3477 ja 3799 seuraussuhdetta) enemmän kuin mieskansanedustajia. (Kuva 2a)

Yksittäisten seuratuimpien poliitikkojen listalla enemmistön muodostavat pääosin julkisuudessa muutenkin näkyvät ministerit ja äänekäs, lähinnä kokoomusta edustava oppositio. Huomionarvoista on, että perussuomalaisia edustajia ei juurikaan seurata

heidän muissa medioissa saamastaan julkisuudesta huolimatta. Muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta toimittajat, joita kansanedustajat eniten seuraavat, työskentelevät seuraavissa medioissa: Yleisradio, MTV3, Helsingin Sanomat, Iltasanomat, Iltalehti ja Suomen Kuvalehti.

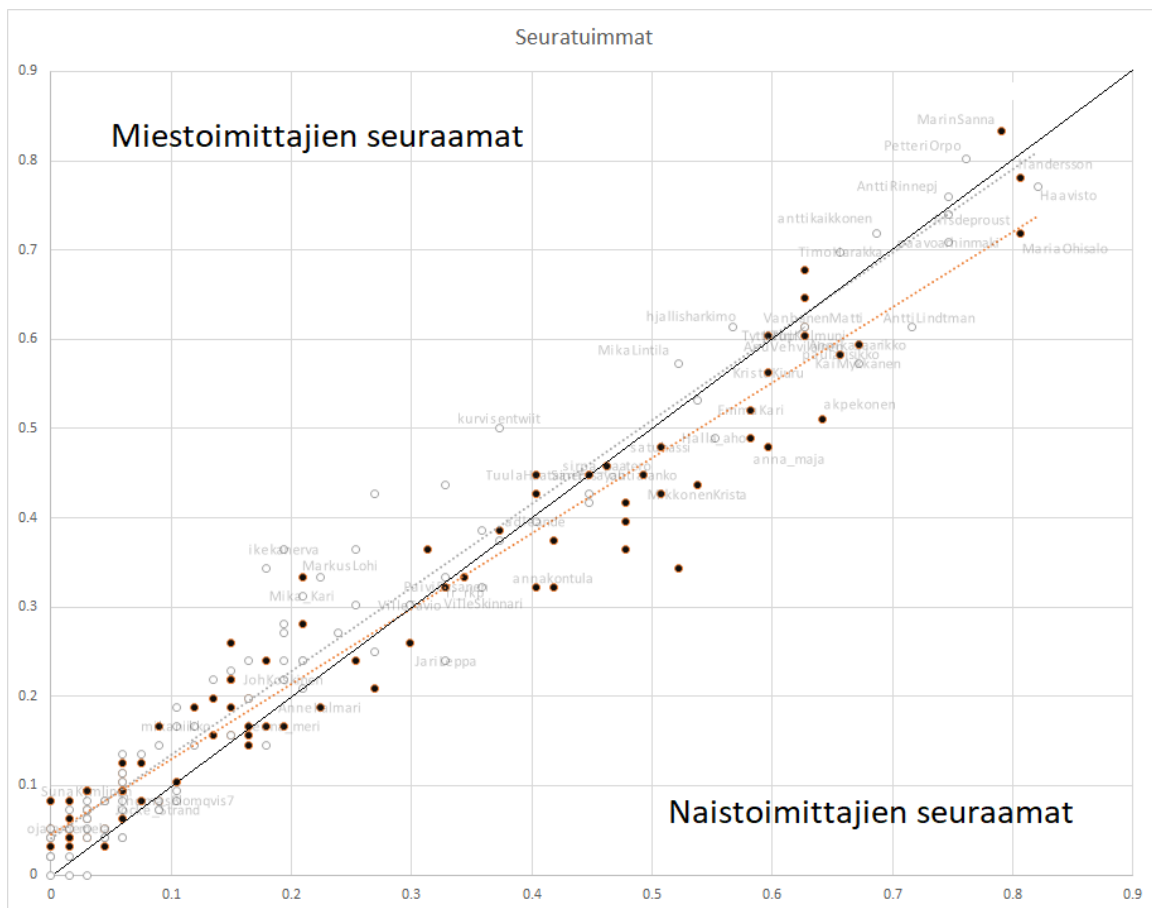

Kuva 2: Laatikkodiagrammi, jossa suhteelliset osuudet toimittajien seuraamista parlamentaarisista a) sukupuolittain b) puolueittain ja c) vaalipiireittäin Sekä pistediagrammissa d) syntymävuosittain

Puolueista toimittajat seuraavat absoluuttisesti (kumulatiivisesti) eniten Sosialidemokraattista eduskuntaryhmää, Kokoomusta ja Keskustaa. Tämä kolmikko (eli perinteiset pääministeripuolueet) erottuvat selvästi muista. Kuitenkin Vasemmistoliitto ja Vihreät saavat suhteellisesti edustajiaan kohden suunnilleen yhtä paljon seuraajia (Kuva 2b). Sen sijaan Perussuomalaisia, joka on Kokoomuksen tavoin suurimpia oppositiopuolueita, seurataan puolueen muuhun julkisuuteen nähden suhteellisen vähän, myös yksittäisten poliitikkojen osalta.

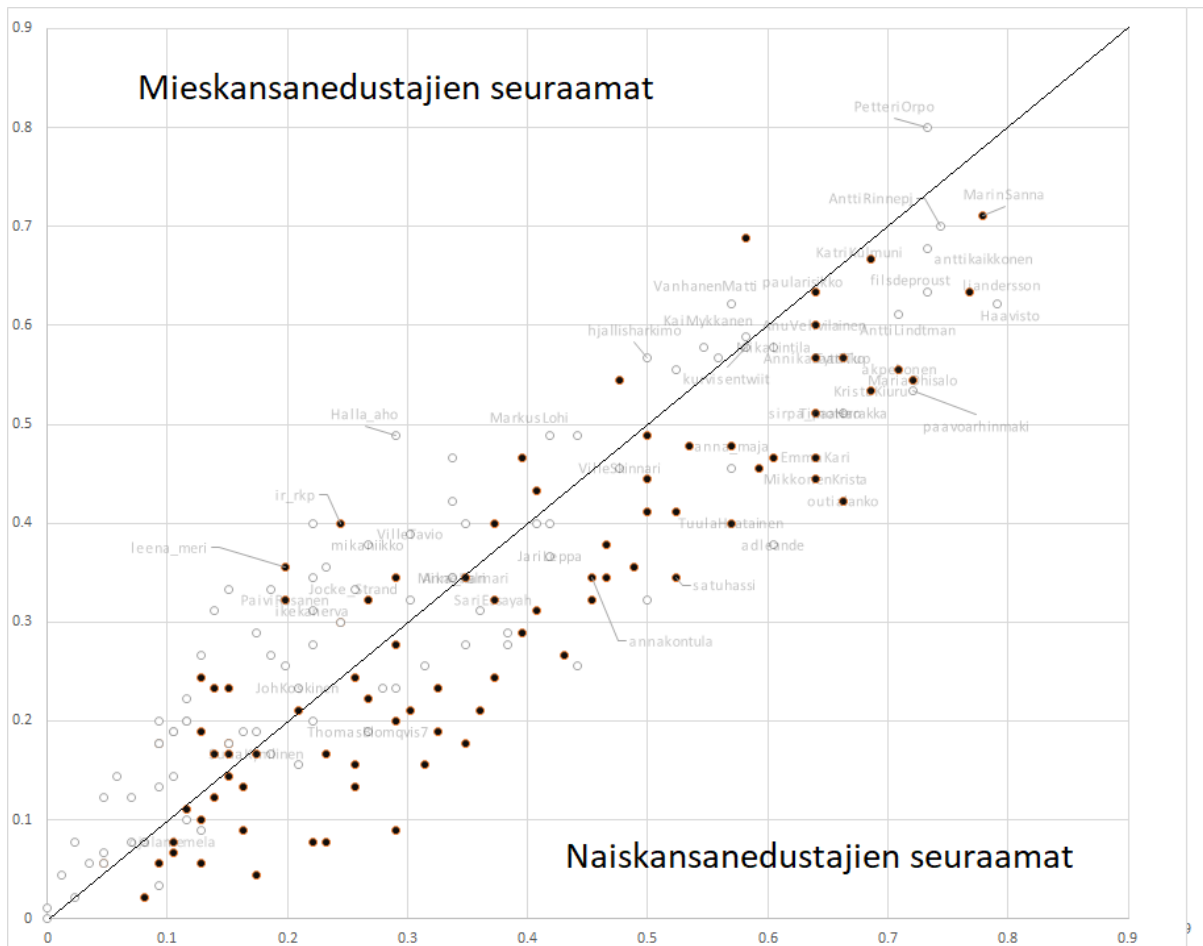
Toimittajien seuraamien kansanedustajien yhteenlaskettu seuraajamäärä *vaalipiireittäin* on odotetusti yhteydessä vaalipiiriin kokoon. Tästä huolimatta toimittajat seuraavat keskimäärin eniten helsinkiläisiä ja varsinaissuomalaisia edustajia (Kuva 2c). Keskimääräiset erot Suomen sisällä ovat sen sijaan melko pienet, eli yksittäistä edustajaa seurataan keskimäärin yhtä paljon riippumatta vaalipiiristä. Ikä ei näyttäisi olevan yhteydessä seuraamisen määrään. On kuitenkin syytä ottaa huomioon, että seuraajaverkostot kasvavat ajan myötä. Twitterin toimintalogiikka tukee seuraajaverkostojen kasvattamista ehdottamalla uusia seurattavia. Sen sijaan Twitter ei esimerkiksi ehdota seurattavien poistamista, minkä voi ajatella suosivan pitkään politiikassa ja Twitterissä toimineita käyttäjiä.

Kuvassa 3 näkyy sukupuolittunut tendenssi, jossa naistoimittajat seuraavat enemmän naispuolisia poliitikkoja kuin miestoimittajat ja päinvastoin, miestoimittajat seuraavat enemmän miespoliitikkoja kuin naistoimittajat. Kansanedustajista kuvion perusteella hahmottuvaan “miesverkostoon” näyttäisivät lukeutuvan perinteisessä mediajulkisuudessa näkyvimmit ministerit ja siellä näyttävästi esiintyvät kansanedustajat tai entiset ministerit. Naistoimittajien eniten seuraamista naispoliitikoista suurin osa on politiikan näkyvimmillä paikoilla (ministerit, puoluejohtajat, eduskuntaryhmän puheenjohtajat jne.). Kuvassa 4 esitetään vastaavasti kansanedustajien keskinäinen sukupuolittunut seuraaminen, jossa segregaatio on vieläkin suurempaa. Kärjistäen: naiset seuraavat naisia ja miehet miehiä.

Kuva 3: Toimittajien seuraamat kansanedustajat toimittajien sukupuolen suhteellisen osuuden mukaan, eli mikä osuus (0 - 1) toimittajista seuraa ko. edustajaa sukupuolittain. Kuviota lävistävän diagonaaliviivan alla olevia naistoimittajat seuraavat suhteellisesti enemmän kuin miestoimittajat. Mustat pisteet edustavat naisia ja valkoiset miehiä. Poliittinen eliitti (puolueiden, eduskuntaryhmien ja valiokuntien puheenjohtajat, puhemiehistö, ministerit) nimetty kuviin.

Kuva 4: Toisten kansanedustajien seuraamat kansanedustajat seuraajien sukupuolen suhteellisen osuuden mukaan.

Tulokset 2: Ryhmittymät (klusterit)

Millaisia ryhmittymiä (klustereita) sosiaalisesta verkostosta voidaan johtaa?

Sosiaalinen verkostoituminen, jossa tarkastellaan kansanedustajien ja politiikan toimittajien keskinäistä seuraamista nostaa esille poliittisen viestinnän Twitter-eliitin. Kansanedustajien ja politiikan toimittajien keskinäinen verkostoituminen tuo siten esille myös yhdenlaisen politiikan medioitumisen (ks. Reunanen & Kunelius 2021, 13-18) herättäen samalla kysymykset median vallasta ja vallan medioitumisesta yleensä. Ajatusta siitä, että yhteiskunnalla on jokin 'keskus', jota media edustaa, on pidetty perustavanlaatuisena argumenttina tiedotusvälineisiin keskittyneestä *medioituneesta vallasta* (Couldry, 2003, s. 45; vrt. Jensen, 2015, s. 189–190). Tätä myyttiin perustuvaa ajatusta seuraten poliittinen eliitti on pyrkinyt ohjaamaan yleistä mielipidettä median välityksellä. Poliittiset toimittajat puolestaan ylläpitävät ajatusta raportoimalla ajankohtaisista poliittisistä kysymyksistä, joiden oletetaan kuvastavan

"mitä todella tapahtuu juuri nyt". Vastaavasti voitaisiin väittää, että Twitter tekee osansa ylläpitääkseen tätä myyttiä medioituneesta vallasta. Tämä ei johdu vain sen kannustaman poliittisen viestinnän tai sisällön muodoista, vaan myös siitä, että se tarjoaa politiikan ja journalistiikan personoinnin kannalta etua erityisesti näkyvyydessä ja suosion nostattamisessa.

Jo aikaisemmassa tutkimuksessa havaitsimme, että osana vallan medioitumiseen kytkeytyviä odotuksia poliitikkojen ja toimittajien keskinäinen vuorovaikutus on suhteellisen tiivistä, joskin poliitikot ja journalistit muodostivat toki myös omia keskinäisiä verkostojaan (Ruoho & Kuusipalo 2014, 2018 ja 2019). Näistä verkostoista olemme edelleen kiinnostuneita, nyt siis hieman suuremmalla aineistolla. Sosiaaliset verkostot muodostuvat vastavuoroisuudesta Twitter-tilien välillä. Millaisia ryhmittymiä (klustereita) sosiaalisesta verkostosta voidaan johtaa? Klusterointi eli ryhmittely on tilastomatemattinen menetelmä, jolla aineistosta saadaan esille ryhmiä.

Ryhmät muodostuvat Twitter -tileistä, joissa on ryhmän sisällä enemmän keskinäisiä linkityksiä ja vähemmän linkityksiä muihin ryhmiin verrattuna. Laskennassa on otettu huomioon ainoastaan keskinäiset seuraajasuhteet, jolloin käytetty algoritmi ei tunnista puolueita ja muita ryhmää määrittäviä tekijöitä (ikä, sukupuoli, vaalipiiri jne.).

Aikaisemmassa tutkimuksessa aineiston ryhmittely tuotti neljä ryhmää (Vainikka & Huhtamäki 2014, 176), jotka eivät paljastaneet puoluekantaan perustuvia sisäpiirejä. Ne nimettiin seuraavasti: toimittajapainotteinen, poliittikopainotteinen, vihreisiin ja toimittajiin painottunut sekä laaja-alainen klusteri.

Kuvassa 5 esitetään tämän tutkimuksen tulokset. Toimittajien keskinäinen verkottuneisuus oli erittäin tiivistä myös tämän tutkimuksen aineistossa ja johti alustavassa analyysissä ryhmään, jossa on yksinomaan toimittajia ja jossa ovat lähes kaikki toimittajat. Vastaavanlaista toimittajien keskinäistä verkostoitumista on todettu muissakin tutkimuksissa, ja tämän lisäksi jakautumista vielä pienempiin jopa toisistaan selvästi erottautuviin piireihin (esim. Usher & Ng 2019).

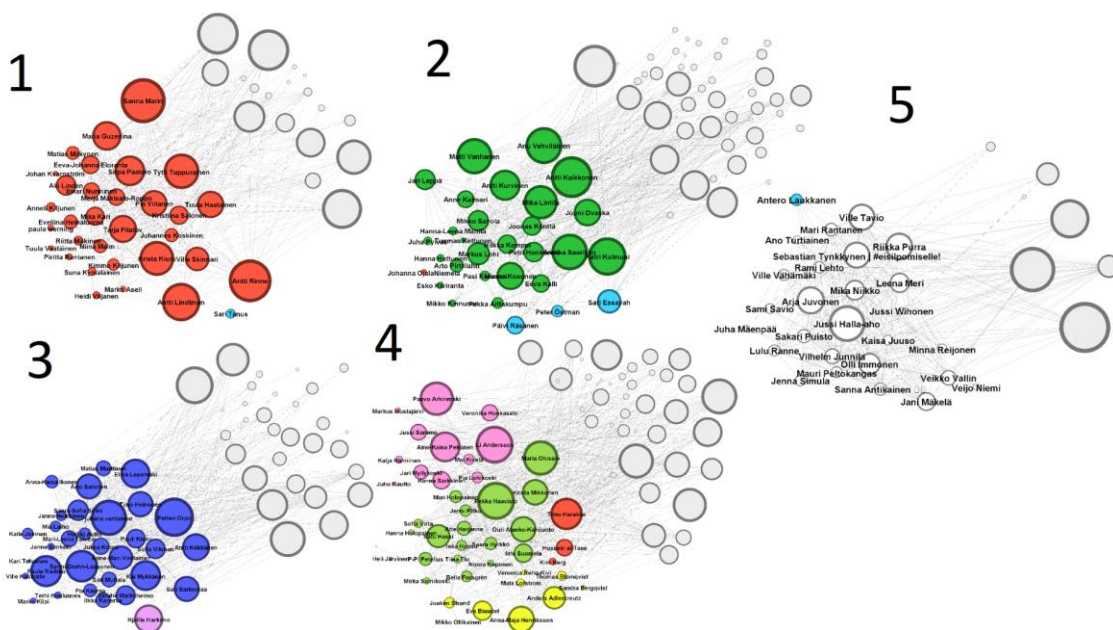
Toimittajien ja poliitikkojen välisen vuorovaikutuksen selvittämiseksi tämän tutkimuksen ryhmittely perustuu sosiaaliseen verkostoon, jossa on otettu huomioon toimittajien ja parlamentaarikkojen väliset, sekä parlamentaarikkojen keskinäiset molemminpuoliset yhteydet. Vuonna 2014 julkaistusta tutkimuksesta poiketen, tämä määritelmä purkaa toimittajien keskinäisen ryhmän ja ryhmittelee heidät poliitikkojen kanssa.

Niin ikään aikaisemman tutkimuksen (tuloksista poiketen tässä tutkimuksessa havaitun ryhmittelyn tuloksen voidaan ajatella vastaavan kutakuinkin yleisesti tunnustettuja puolueideologisia rajoja.

Analyysin perusteella muodostuivat seuraavat ryhmät:

1. "Demariklusteri", joka sisältää SDP:n ja joitain Vasemmistoliiton edustajia ja toimittajia
2. "Keskustaklusteri", Keskustan edustajia, KD:n edustajia ja toimittajia
3. "Kokoomusklusteri" Kokoomuksen edustajia, Liike NYT sekä toimittajia,
4. "Vihervasemmisto", Vihreiden, Vasemmistoliiton sekä RKP:n edustajia sekä toimittajia
5. "Perussuomalaiset", Lähinnä Perussuomalaisten edustajia ja kourallinen toimittajia.

Olemme nimenneet klusterit niihin valikoituneiden poliitikkojen yleisimpien puolueiden perusteella.

Kuva 5: Twitterin sosiaalisiin verkostoihin perustuvaa ryhmittelyä (Latapy 2008). Gephi käyttää Louvain-algoritmia tunnistaakseen ryhmät. Algoritmiin liittyy resoluutioarvo, jolla voidaan säädellä ryhmien lukumäärää analyysissä. Tässä tutkimuksessa se on asetettu arvoon 1 (oletusarvo Gephi:ssä). Klusteroinnin tulos: 1 demariklusteri, 2 keskustaklusteri, 3 kokoomusklusteri, 4 vihervasemmistoklusteri, 5 perussuomalaisklusteri. Toimittajat esiintyvät kuvissa nimettöminä.

Vaikka klusterointi on tässä toteutettu vain yhdellä klusterointimenetelmällä ja siihen liittyvillä parametreilla, jo tämä paljastaa rajalinjoja eri poliittisten blokkien välillä. Erytisen huomionarvoista on, että perussuomalaiset erottuvat selvästi omana ryhmänään. Lisäksi muiden puolueiden edustajat ja toimittajat eivät verkostoidu perussuomalaisten kanssa yhtä tiiviisti kuin muiden.

Eduskunnan Twitter-verkostoja on tutkittu myös edellisen parlamentin aikana, jolloin havaittiin, että kansanedustajien yhteisten seurattujen osuuteen ja keskinäiseen verkostoitumiseen vaikuttavat erityisesti poliitikkojen arvot, puolue, sekä maantiede (Koiranen et al. 2019). Tässä tutkimuksessa keskityimme erityisesti kansanedustajien ja politiikan toimittajien välisiin suhteisiin, mutta samansuuntainen tulos on havaittavissa klusterianalyysin perusteella puoluekentässä myös nykyisen parlamentin sosiaalisessa verkostossa.

Tulokset 3: Suosituimmat seurattavat

Keitä aineiston poliitikkoja ja toimittajia seurataan eniten? Listat on järjestetty aineistossa olevien seuraajien lukumäärien perusteella.

Toimittajien eniten seuraamat poliitikot ovat järjestyksessä: *Sanna Marin, Li Andersson, Pekka Haavisto, Petteri Orpo, Maria Ohisalo, Antti Rinne, Juhana Vartiainen, Paavo Arhinmäki, Antti Kaikkonen ja Timo Harakka.*

Kansanedustajien eniten seuraamat poliitikot (kollegoiden eniten seuraamat) ovat järjestyksessä: *Petteri Orpo, Sanna Marin, Antti Rinne, Antti Kaikkonen, Pekka Haavisto, Li Andersson, Juhana Vartiainen, Katri Kulmuni, Antti Lindtman, Paula Risikko.*

Koko aineiston (poliitikkojen ja toimittajien) eniten seuratuksi aineistossa ovat järjestyksessä: *Sanna Marin, Petteri Orpo, Pekka Haavisto, Merja Ylä-Anttila, Li Andersson, Antti Rinne, Timo Haapala, Marko Junkkari, Jussi Kärki, Juhana Vartiainen.*

Koko aineiston (poliitikkojen ja toimittajien) eniten seuratuksi koko Twitterissä ovat järjestyksessä: *Sanna Marin, Petteri Orpo, Sauli Niinistö, Ville Niinistö, Valtioneuvosto, Alexander Stubb, Pekka Haavisto, Merja Ylä-Anttila, Li Andersson, Antti Rinne*

Nimilistat osoittavat, että aineistojen suosituimmat seurattavat edustavat edelleen politiikan ja journalismin eliittiä eli listalla korkealle nousevat pääasiassa nykyiset tai entiset ministerit sekä isojen valtakunnallisten medioiden politiikan toimittajat. Myös kansanedustajat itse seuraavat mieluiten politiikan eliittiä. Tulos vastaa aiempaa tutkimusta, jossa seuratuimmat ovat poliittisen hierarkian yläpäässä, vaikka nämä itse olisivat verkostoituneet suhteellisen vähän. Aiempaan tutkimukseen verrattuna tuloksissa korostuu Perussuomalaisiin kohdistuva vähäinen Twitter-kiinnostus. Vaikka suuren oppositiopuolueen johtaja Jussi Halla-Aholla on aktiivinen Twitterin käyttäjä ja hänellä on paljon seuraajia, toimittajat seuraavat häntä suhteellisen vähän.

Näiden tulosten perusteella toimittajien seuraamien poliitikkojen osalta *sukupuolihierarkia* ei ole muuttunut olennaisesti verrattuna vuoden 2014 tutkimuksen tuloksiin. Kun tarkastellaan *kymmentä seuratuinta poliitikkoa*, toimittajat seuraavat naispoliitikkoja vähemmän kuin miespoliitikkoja (kymmenen seuratuimman poliitikon joukossa oli vain kolme naista). Vuonna 2013 kerätyssä aineistossa tutkimusjoukko oli

pienempi, koska poliittinen eliitti määriteltiin tiukemmin (alaviite 1). Mutta myös tässä aikaisemmassa tutkimuksessa, jonka tutkimusjoukko koostui politiikan eliitistä ja politiikan toimittajista ja joista puolet oli naisia, kymmenen (aineiston toimittajien ja poliitikkojen) seuratuimman poliitikon listaan mahtui vain kolme naista (Ruoho & Kuusipalo 2018, 59). Sama suhdeluku - kolme naista kymmenestä - toistuu, kun katsotaan kymmenen seuratuimman poliitikon listaa olipa kysymyksessä sitten toimittajien tai koko tutkimusjoukon (kansanedustajat ja toimittajat) eniten seuraamat poliitikot. Kansanedustajien kymmenen eniten seuratus poliitikon listalta löytyi neljä naista.

Suomalaisessa yhteiskunnassa, kuten työelämässä, vallitseva sukupuolihierarkia, jolla tässä tutkimuksessa viitataan seuraajien määrällä mitattuun suosioon ja tätä kautta arvioituun valta-asemaan verkostossa, näkyy myös Twitter-eliitissä. Kuten vuonna 2013 kerätyssä aineistossa, verkoston valta-asemia ja hierarkiaa kuvaava Twitter-suosio on edelleen sukupuolittunut siten, että kun katsotaan toimittajien sekä toimittajien ja kansanedustajien eniten seuraamia poliitikkoja, muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta (kuten pääministeri Marin), miespoliitikkoja seurataan (ja siten kuullaan) enemmän kuin naispoliitikkoja. Tämä on tilanne, vaikka edelliseen tutkimukseen verrattuna, jolloin pääministerinä oli Jyrki Katainen, Sanna Marinin hallituksen ministerisalkut on jaettu aiempaa tasaisemmin nais- ja miesministerien kesken.

Poliittisen eliitin sukupuolijakoon ja -hierarkiaan Twitterin poliittisessa julkisuudessa vaikuttaa myös naisten asema hallituksessa ja puoluejohtajien sukupuoli. Tämä ehkä selittää tulosta, jonka mukaan toimittajat seuraavat keskimäärin enemmän nais- kuin miespoliitikkoja. Keskeisin, pääministerin salkku on nykyisessä hallituksessa naisella, mutta muut tärkeät ja medianäkyvyyttä tuovat ulkoministerin ja valtiovarainministerin salkut ovat tuttuun tapaan miehillä. Tosin hallituspuolueiden puheenjohtajat ovat kaikki naisia, mikä lisää naisten näkyvyyttä poliittisessa julkisuudessa, kuten Twitter-julkisuudesta voi havaita. Tätä naispoliitikkojen asemansa kautta saamaa näkyvyyttä tasapainottaa se seikka, että perinteistä mediajulkisuutta runsaasti saavien suurimpien oppositiopuolueiden johtajat ovat miehiä, mikä tosin Twitter-eliitissä näkyy vain Kokoomuksen puheenjohtajan Twitter-suosiossa.

Mistä tulokset kertovat?

Tutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että edustuksellisen *demokratian*, *tasa-arvon* ja julkisen *poliittisen keskustelun* näkökulmasta Twitter pikemminkin normalisoi (Lasorsa et al. 2012, 20-21) ja säilyttää perinteisiä käytäntöjä ja toimijoita kuin erityisesti uudistaa näitä. Twitterin käyttö dialogiin rohkaisevana poliittisena areenana ei ole kovin sofistikoitunutta edes kansanedustajien ja politiikan toimittajien välisessä vuorovaikutuksessa. Verkostoituminen on nimittäin vahvasti valikoivaa, jopa

poissulkevaa. Siten on mahdollista kysyä: Kannustaako Twitter poliittisen viestinnän sisäpiirien syntyyn ja ylläpitoon?

Pääkaupunkiseutu, miespuoliset poliitikot ja isot mediat. Vuonna 2020 kerätyn aineiston tulokset näyttävät *pääosin vastaavan* vuoden 2013 kerätyn aineiston tilannetta. Toisin sanoen Twitter-tileistä tehtyjen analyysien perusteella seuratuimpien toimittajien listoilla esiintyvät vahvoina isojen mediayhtiöiden edustajat (YLE, MTV3, HS ja iltalehdet). Vastaavasti seuratuimpien poliitikkojen joukossa kokoomuksen ja vihreiden edustajat ovat kärjessä. Tulosten perusteella miespuoliset seurattavat näyttävät johtavan listoja – poikkeuksena kuitenkin ministerit Sanna Marin (sdp) ja Li Andersson (vas.) sekä median puolelta toimitusjohtaja Merja Ylä-Anttila (YLE).

Yllättävintä on kuitenkin Perussuomalaisten puheenjohtaja Jussi Halla-Ahon sivuuttaminen - häntä seurataan tässä tutkimuksessa analysoitujen poliitikkojen ja toimittajien Twitter-tilien perusteella suhteellisen vähän verrattuna hänen yleiseen suosioonsa Twitterissä. Perussuomalaiset muodostavat myös oman selvästi erottuvan klusterin. Vuoden 2020 aineistossa ehkä kiinnostavimmat tulokset liittyvät juuri perussuomalaisten kansanedustajien Twitter-tilien seuraamiseen ja näiden keskinäiseen tiiviiseen ryhmytymiseen.

Perussuomalaisten johdon ja kansanedustajien Twitter-toiminta ja verkosto eroavat selvästi muista. Perussuomalaiset muodostavat oman keskinäisen sosiaalisen verkoston eivätkä juuri seuraa muiden puolueiden edustajia. Myöskään muiden puolueiden kansanedustajat eivät juurikaan seuraa Perussuomalaisten kansanedustajia. Yllättävintä tuloksissa oli kuitenkin se, että vain aniharva politiikan toimittaja seuraa perussuomalaisia kansanedustajia Twitterissä. Heijastaako tämä toimittajien tarvetta tehdä jonkinlainen pesäero perussuomalaisten edustamaan oikeistopopulismiin? Sitä emme tiedä, mutta uutistuotannossa tällaisen ohittamisen seuraukset voivat olla vakavia.

Benklerin ym. (2018) mukaan Twitterissä toimivat politiikan toimittajat Washingtonissa eivät hae kosketusta esimerkiksi Trumpin kannattajiin, vaan ovat eristäytyneet liberaaleihin kupliin (Usher & Ng 2020, 1). Tällainen irtiotto voi johtaa uutisaiheiden etsinnässä sokeisiin pisteisiin ja yhteiskunnan kannalta tärkeiden uutisaiheiden huomiotta jättämiseen. Tämä suurten kansanryhmien äänen kuulematta jättäminen antaa lisää käyttövoimaa myös oikeistopopulistisille liikkeille, joiden kritiikin ydin perustuu eliitin ylimielisyyteen ja piittamattomuuten kansan syvien rivien ongelmista.

Maahanmuuttovastaisten ja nationalististen populististen liikkeiden ja puolueiden saamaa mediahuomio ja sen seuraukset ovat olleet tutkimusten kohteena myös Suomessa (Palonen & Saresma 2017; Niemi & Houni 2018; Herkman 2019). Valtamedian toimintaa on kritisoitu muun muassa siitä, että samalla kun oikeistopopulismien nousu on muuttanut vanhojen puolueiden retoriikkaa "taantumuksellisemmaksi" (Kovala & Pöysä 2017, 270), se on valtavirtaistanut esimerkiksi vihapuhetta ja maahanmuuttoa koskevaa oikeistopopulistista retoriikkaa

(Palonen & Saresma 2017). Toisaalta on olemassa vaara, että omaan kuplaansa eristäytyneiden perussuomalaisten kontribuutio julkiseen keskusteluun jää yleisen julkisen poliittisen keskustelun ulkopuolelle.

Edustuksellisen demokratian nykymuotoon (medioitunut yleisödemokratia), on liittynyt nuorten naisten nousu politiikan huippupaikoille. Aikaisemmin vahvasti sukupuolittuneen poliittisen edustuksen (Kuusipalo 2011) tasa-arvoistuminen ei kuitenkaan - ainakaan kaikilta osin - näy Twitterin sosiaalisten verkostojen esiin nostamassa hierarkiassa. Vaikka toimittajien ja koko aineiston eniten seuraamien poliitikkojen kymmenen listan kärjessä ovat Sanna Marin ja Li Andersson, miespoliitikkoja (7) seurataan enemmän kuin naispoliitikkoja (3). Näin siitä huolimatta, että enemmistö valtioneuvoston jäsenistä ja kaikkien viiden hallituspuolueen (SDP, Keskusta, Vihreät, Vasemmistoliitto ja RKP) johtajat ovat naisia. Kansanedustajien ja toimittajien kymmenen seuratuimman poliitikon listan enemmistönä ovat edelleen miehet, kuten oli laita myös aikaisemmassa tutkimuksessa (Ruoho & Kuusipalo 2014, 2018; 2019; Vainikka & Huhtamäki 2015).

Kuten olemme edellä osoittaneet, kansanedustajien ja politiikan toimittajien keskinäinen verkostoituminen voi kertoa näiden toimijoiden käytännöistä ja keskinäissuhteista jotakin sellaista, jota pelkästään viestien sisältöä tutkimalla ei saada selville. Kuuluminen verkostoon ja läsnäolo verkossa voi joissakin tapauksissa olla jopa tärkeämpi indikaattori Twitteristä poliittisen viestinnän alustana kuin viestien sisältö. Tässä voi olla kyse samankaltaisesta ilmiöstä kuin yhteiskuvat vallankäyttäjien kanssa. Näissä kuvissa ei ole välttämättä kyse siitä, mitä valtaa omaavat ihmiset ajattelevat tai miten he toimivat, vaan mitä he edustavat.

Loppusanat

Olemme suhteuttaneet tämän tutkimuksen tuloksia suomalaiseen yhteiskunnan ja poliittisen kulttuurin erityispiirteisiin tarkastelemalla Twitterissä muodostuvia kansanedustajien ja toimittajien verkostoja erityisesti edustuksellisen demokratian ja tasa-arvon näkökulmasta. Laskennallisilla menetelmillä saadut tulokset kertovat algoritmiikkaa hyödyntävän tarkkarajaisen näkökulman yhdestä tutkimuksen "jäädystä" hetkestä Twitterissä. Näin saadut tulokset tarjoavat samalla aineksia laadulliselle analyysille, jossa median- ja politiikan tutkimuksen käsitteet tarjoavat omat teoreettiset näkökulmansa. Edellä esittämämme johtopäätökset ja niiden tulkinnat johtavat pohtimaan esimerkiksi sitä, mikä rooli poliittisen viestinnän Twitterieliitillä on julkisessa keskustelussa: Missä ja miten syntyvät esimerkiksi politiikan päiväkohtaiset agendat? Näin kysyessämme olemme tietoisia siitä, että Twitter on vain yksi, vaikkakin merkittävä keskustelualusta, ja että sen merkitys on kiinnittynyt myös muihin medioihin. Olemme tämän lisäksi halunneet korostaa, että erilaisissa sosiaalisissa verkostoissa toimivien ihmisten lisäksi myös teknologialla on väliä.

Twitterin luonne tilinomistajien toimintaa muokkaavaa teknologiana onkin keskeinen jatkotutkimuksen kohde.

Kirjallisuus:

Bastian, Mathieu & Heymann, Sebastien & Jacomy, Mathieu (2009) "Gephi: an open source software for exploring and manipulating networks." In: *ICWSM'09: Proc. of the Third International AAAI Conference on Weblogs and Social Media* (Mar. 2009). Gephi available at: <https://gephi.org/>.

Chadwick A (2013) *The Hybrid Media System: Politics and Power*. Oxford: Oxford University Press.

Fincham, Kelly (2019) Exploring Political Journalism Homophily on Twitter: A Comparative Analysis of US and UK Elections in 2016 and 2017. *Media and Communication* 7 (1), 213–224.

Hanusch, Folker & Nölleke, Danielle (2019) Journalistic Homophily on Social Media: Exploring Journalists' Interactions with Each Other on Twitter. *Digital Journalism* 7 (1), 22–44.

Johnson, Michiel & Paulussen, Steve & Van Aelst, Peter (2018) Much Ado About Nothing? The low importance of Twitter as a sourcing tool for economic journalists *Digital Journalism* 6 (7), 869–888.

Koiranen, Ilkka & Koivula, Aki & Keipi, Teo & Saarinen, Arttu (2019) Shared contexts, shared background, shared values - Homophily in Finnish parliament members' social networks on Twitter. *Telematics and Informatics* (36), 117-131.

Kovala, Urpo & Pöysä, Jyrki (2017) Jätkä ja jytky populistisena retoriikkana ja performanssina. Teoksessa Emilia Palonen & Tuija Saresma toim. (2017) *Jätkät & Jytkyt. Perussuomalaiset ja populismin retoriikka*. Tampere: Vastapaino, 249-271.

Lasorsa, Dominic & Lewis, Seth & Holton, Avery (2012) 'Normalizing Twitter: Journalism Practice in an Emerging Communication Space'. *Journalism Studies* 13(1), 19–36.

Latapy, Matthieu (2008) Main-memory triangle computations for very large (sparse (power-law) graphs. *Theoretical Computer Science* 407 (1–3), 458–473.

Lecheler, Sophie & Kruike-meier, Sanne (2016) Re-Evaluating Journalistic Routines in a Digital Age: A Review of Research on the Use of Online Sources. *New Media & Society* 18 (1), 156–171.

Lewis, Seth C & Molyneux, Logan (2018) A Decade of Research on Social Media and Journalism: Assumptions, Blind Spots, and a Way Forward. *Media and Communication* 6 (4), 11–23.

Manin, Bernard (1997) *The Principles of Representative Democracy*. Cambridge: Cambridge University Press.

Meyer, Thomas (2012) *Media Democracy. How the Media Colonize Politics*. Cambridge: Polity Press.

Molyneux, Logan & Mourão, Rachel R (2019) Political Journalists' Normalization of Twitter. Interaction and new affordances. *Journalism Studies* 20:2, 248-266.

Mills, Tom & Mullan, Killian & Fooks, Gary (2021) Impartiality on Platforms: The Politics of BBC Journalists' Twitter Networks. *Journalism Studies* 22 (1), 22-41. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2020.1852099>

Mills, Charles Wright (1956) *The Power Elite*. New York: Oxford University Press.

Niemi, Mari K (2014) *Kaksi tietä huipulle. Media ja puoluejohtajuus Suomessa naisten noususta populismin aaltoon*. Turun yliopisto (väitöskirja).

Nuernbergk, Christian (2016) Political Journalists' Interaction Networks: The German Federal Press Conference on Twitter. *Journalism Practice* 10 (7), 868–879.

Paloheimo, Heikki (2007) Eduskuntavaalit 1907-2003. Teoksessa Anne Ollila & Heikki Paloheimo, *Kansanedustajan työ ja arki. Suomen eduskunta 100 vuotta, osa 5*. Helsinki: Edita, 174-369.

Palonen Emilia & Saresma, Tuija toim. (2017) *Jätkät & Jytkyt. Perussuomalaiset ja populismin retoriikka*. Tampere: Vastapaino.

Papacrisi, Zizi (2021) *After Democracy: Imagining Our Political Future*. London: Yale University Press.

Rantasila, Anna (2020) *Circulating Emotions, Sticky Feelings: Affective dynamics of the Fukushima Daiichi nuclear disaster in a hybrid media environment*. Väitöskirja (mediatutkimus), Tampereen yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-1764-5>

Rosanvallon, Pierre (2013) *Demokraattinen oikeutus. Puolueettomuus, refleksiivisyys, läheisyys*. Tampere: Vastapaino.

Rosanvallon, Pierre (2018) *Good Government. Democracy beyond Elections*. Cambridge: Harvard University Press.

Ruoho, Iiris & Kuusipalo, Jaana (2014) Twitter politics – democracy, representation and equality in the new online public spheres of politics Abstract Introduction D

Ruoho, Iiris & Kuusipalo, Jaana (2018) Läsnaolon valtaa: Poliitiikan ja median eliittiverkostot Twitterissä. Teoksessa Pekka Isotalus, Jari Jussila & Janne Matikainen (eds.) *Twitter viestintänä. Ilmiöt ja verkostot*. Tampere: Vastapaino (2018), 51-65.

Ruoho, Iiris & Kuusipalo, Jaana (2019) The Inner Circle of Power on Twitter? Notes on Mediated Political and Journalistic Elites in Finland. With Jaana Kuusipalo. *Observatorio (OBS)* (March 2019).

Ruostetsaari, Ilkka (2014) *Vallan sisäpiireissä*. Tampere: Vastapaino

Usher, Nikki & NG, Yee Man Margaret (2020) "Sharing Knowledge and 'Microbubbles': Epistemic Communities and Insularity in US Political Journalism." *Social Media + Society* 6 (2). [doi:10.1177/2056305120926639](https://doi.org/10.1177/2056305120926639).

Vainikka, Elisa & Huhtamäki, Jukka (2015) Tviittien politiikkaa – poliittisen viestinnän sisäpiirit Twitterissä. *Media & Viestintä* 38:3, 165-183.

Vergeer, Maurice (2020) Political Candidates' Discussions on Twitter during Election Season: A Network Analysis. In Bouvier, Gwen & Judith E Rosenbaum (eds.) *Twitter, the Public Sphere, and the Chaos of Online Deliberation*. Palgrave Macmillan. London.